

EURÓPSKA KOMISIA ZLEPŠILA ODHAD VÝVOJA EKONOMIKY NA NAJBLIŽŠIE ROKY

Hospodársky rast Slovenska by mali podľa jarnej prognózy Európskej komisie (EK) v rokoch 2024-25 ťahať najmä súkromná a verejná spotreba, a taktiež oživenie zahraničného obchodu.

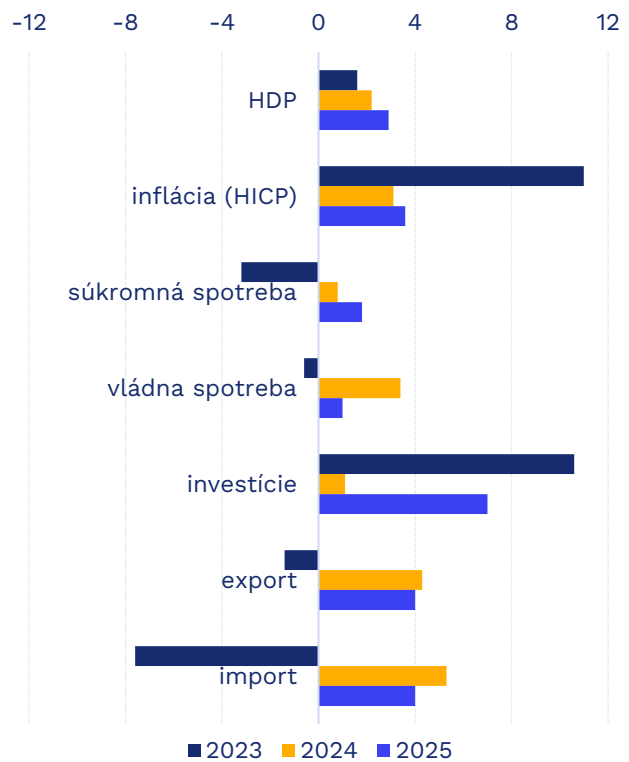
- EK očakáva rast reálneho hrubého domáceho produktu (HDP) v roku 2024 na úrovni 2,2 %, čo je o 0,5 percentuálneho bodu viac ako v poslednej jesennej prognóze. Na rok 2025 predpokladá rast na úrovni 2,9 %, čo je oproti jesennej prognóze viac o 0,9 percentuálneho bodu (Graf 1).
- Súkromnú spotrebu podporí rast reálnych miezd. Tie budú v najbližších rokoch stúpať kvôli pretrvávajúcemu nedostatku pracovných síl a pomalšej inflácii.
- Stlmiť infláciu pomôžu vládne opatrenia obmedzujúce rast cien energií pre domácnosti, ako aj stabilizácia cien potravín. Inflácia má klesnúť z minuloročných 11 % na tohtoročných 3,1 %. Neskoršie uvoľnenie cien energií prispieje k miernemu rastu inflácie na 3,6 % v roku 2025.
- Pre investície, najmä z fondov EÚ, bude rok 2024 medziodbím. Očakáva sa značný útlm ich čerpania. V roku 2025 EK očakáva postupné zvýšenie čerpania financií z nového programového obdobia, rovnako aj nárast čerpania z Plánu obnovy a odolnosti.

INFLÁCIA KLESLA V APRÍLI NA 2,4 %

Inflácia meraná metodikou HICP bola v apríli 2024 na úrovni 2,4 %, čo je oproti marcu pokles o 0,3 percentuálneho bodu (p. b.). Inflácia klesá 14 mesiacov v rade z maxima 15,4 % vo februári 2023.

- Najväčší príspevok k nárastu cien na úrovni 0,41 p. b. mali alkoholické nápoje a tabak. Nasleduje doprava na úrovni 0,40 p. b. najmä kvôli nárastu cien pohonných hmôt a autobusových dopravných služieb. Vysoký podiel na aprílovej inflácii mali aj ceny rozličných tovarov a služieb na úrovni 0,34 p. b., najmä výdavky na osobnú starostlivosť (Graf 2).
- Rekreačia a kultúra ostala bez zmeny oproti rovnakému obdobiu minulého roka. Najmenší príspevok k inflácii mali telefónne a poštové služby, ktoré boli na úrovni 0,11 p. b. a takisto potraviny a nealkoholické nápoje na úrovni 0,02 p. b. V minulosti boli pritom skôr významným motorom inflácie ako jej tlmiacim faktorom.
- V rámci potravín najviac zdražiel chlieb a obilniny (+0,10 p. b.) a naopak najviac zlacneli mlieko, sýry a vajcia (-0,23 p. b.)

Graf 1: Medziročné zmeny makroekonomických ukazovateľov (v %, 2024-2025 - prognóza)

Zdroj: Európska komisia

Graf 2: Príspevky jednotlivých spotrebných skupín k medziročnej inflácii za 04/2023 a 04/2024 (v percentuálnych bodoch)

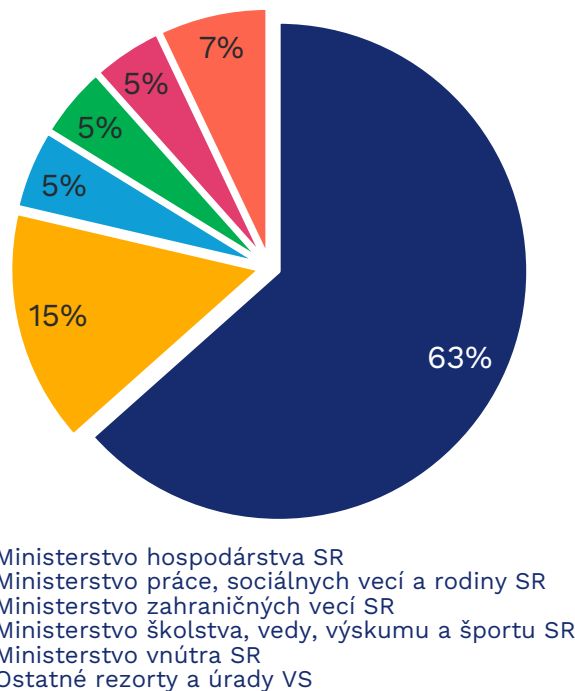
Zdroj: ŠÚSR

VLÁDNE OPATRENIA ZATIAĽ ZVYŠUJÚ PRÍJMY O 1,5 MILIARDY EUR A VÝDAVKY O 2,1 MILIARDY

Súčasná vláda zatiaľ prijala nové materiály s dopadom 1,52 miliardy eur na strane príjmov a 2,13 miliardy eur na strane výdavkov.

- Prepočet ISA zachytáva opatrenia vlády schválené od 25. októbra 2023 do 15. mája 2024 a ich dopady z analýz vplyvov na príjmy a výdavky verejnej správy do roku 2027. Nezohľadňuje prípadné úpravy opatrení v parlamente.
- Najvyššie príjmy pripadajú na materiály ministerstva financií, ktoré cez úpravy daní prinášajú 1,47 mld. eur (97 %). Najvyššie výdavky boli schválené ministerstvu hospodárstva a to vo výške 1,35 mld. eur (63 %), pričom ide najmä o kompenzáciu cien energií (Graf 3).
- Príjmy verejnej správy navyšuje päť rezortov (financie, hospodárstvo, práca, spravodlivosť, vnútro). Výdavkovú časť navyšujú všetky rezorty, pričom po ministerstve hospodárstva nasleduje rezort práce (324 miliónov eur), zahraničných vecí (109 miliónov eur) a na úrovni necelých sto miliónov eur ministerstvo školstva a vnútra.

Graf 3: Štruktúra výdavkov verejnej správy schválených vládou (25. 10. 2023 – 15. 5. 2024)

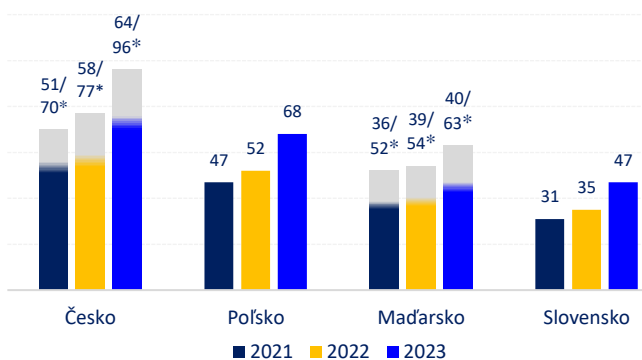
Zdroj: ISA

INOVATÍVNYCH LIEKOV MÁME NAJMENEJ Z V4 AJ KEĎ PO UVOĽNENÍ TRHU PRIBÚDAJÚ

K februáru 2023 bolo na Slovensku registrovaných 47 onkologických liekov. Ich počet po uvoľnení pravidiel vstupu na trh z augusta 2022 medziročne stúpol z úrovne 35 (Graf 4). V rámci V4 ich bolo napriek tomu stále najmenej (AIFP).

- Nákladnú onkologickú liečbu si môže pacient hradiť sám alebo mu ju môže, ale nemusí, na výnimku zaplatiť zdravotná poisťovňa zo zdrojov verejného zdravotného poistenia.
- Tretia možnosť je priama úhrada zdravotnou poisťovňou pre všetkých pacientov, pokiaľ lieky prešli oficiálnou kategorizáciou. Jej podmienkou je posúdenie nákladovej efektívnosti tak, aby sa z verejných zdrojov financovali účinné a bezpečné lieky za primeranú cenu. Pre pacienta sú kategorizované lieky bezplatné a prístup k nim získava automaticky na základe lekárskeho predpisu.
- V auguste 2022 sa uvoľnili pravidlá vstupu inovatívnych liekov. Na trh sa tak dostali viaceré aj drahšie lieky, ktoré predtým boli na výnimku. Dôsledkom bol rast počtu registrovaných inovatívnych liekov a pokles liekov na výnimky.
- Celkové úhrady za lieky na výnimky od roku 2022 medziročne poklesli o 14 % (12,1 miliónov eur) z 87,6 na 75,5 miliónov eur (Graf 5).

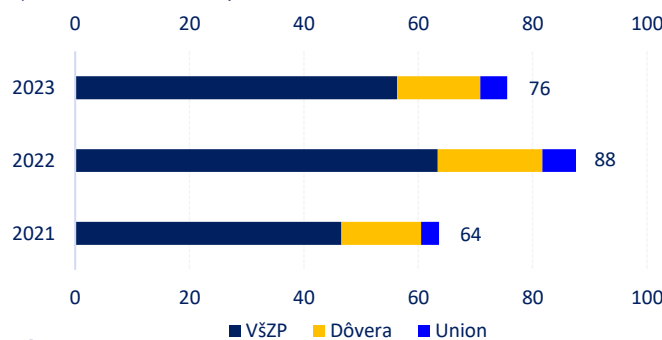
Graf 4: Porovnanie počtu registrovaných onkologických liekov v krajinách V4 (02/2023)

* Vrátane liekov na výnimky ktoré majú garantované úhrady pre každého pacienta.

Zdroj: Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu (AIFP)

Graf 5: Vývoj úhrad liekov na výnimky (v miliónoch eur)

Zdroj: dáta zdravotných poisťovní